

1. Сприяти створенню в творчому процесі умов, що формують самостійність і самосвідомість студента.
2. Схему «аудиторне заняття за даною темою – домашнє завдання з цієї теми», яку найчастіше використовують на індивідуальних та групових заняттях, змінити на протилежну. Перша схема не дозволяє контролювати та ефективно впливати на перебіг творчої самостійної роботи студента, що особливо актуально для викладача.

Тому для ефективного розвитку творчих здібностей студентів потрібно впроваджувати схему «домашнє завдання за даною темою – аудиторне заняття з цієї теми», що сприятиме самостійності, зацікавленості в творчому пошуку під час індивідуальних та групових занять.

Пропонований шлях змінює ситуацію докорінно, оскільки на індивідуальне заняття студент, як і раніше, приносить самостійну роботу. Проте самостійність його виявляється також у порівнянні двох і більше робіт. Виконання завдання здійснюється самим студентом з урахуванням програми та особливостей даної теми. Після виконання завдання та певного обсягу робіт удома, студент в аудиторії радиться з викладачем, обмірковуючи правильність зробленого. На заняттях студенти знайомляться з особливостями того чи іншого виду робіт, тонкощами технологій.

Дуже важливо проводити на заняттях хвилини запитань і відповідей між студентами, що дає можливість перевірити знання з даної теми. Студенти готують запитання, класифікують, підбирають до них детальні відповіді. Це привчає їх правильно формулювати запитання, добирати відповіді в довідковій і спеціальній літературі. Мета таких запитань – виявити інтерес до знань, розвинути творчу самостійність, відчуті і проявити себе як особистість. На занятті дуже важливо почути від студента його особисте міркування, виклад поглядів, оцінку з даної теми та які саме використовував уміння та навички і з якими зустрічався труднощами в самостійній роботі [4].

Перевагами такого підходу є те, що:

- 1) студенти швидко та якісно вивчають навчальну програму, що дає можливість доповнити заплановане завдання кількома творчими роботами;
- 2) викладач на самому занятті має можливість: консультувати кожного студента з питань, які викликали у нього труднощі чи особливий інтерес; визначити підготовленість студента до занять; перевірити фактичний рівень знань і умінь кожного студента.

Після цього студенти приступають до загальної дискусії, обміну думками, обговорення проблем. У підсумку знаходиться максимальна кількість варіантів вирішення творчого завдання, а також шляхів досягнення наміченої мети, в тому числі нетрадиційних.

Головне на заняттях активізувати навчальну групу так, щоб жодний студент не залишився осторонь від творчого процесу вирішення практичних завдань і після всього чітко уявляв, з чого починати і в якому напрямі працювати над творчою розробкою. У результаті відкритого діалогу між викладачем та студентом встановлюються відносини довіри, поваги; студент одержує можливість виявити свої творчі здібності, свою самостійність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Момот Л. А. Творчий розвиток учнів у процесі навчання / Момот Л. А., Шелестова Л. І. // Шляхи освіти. – 1998. – № 1. – С. 10–13.
2. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – Санкт-Петербург : Питер, 2000. – 720 с.
3. Стешенко В. Структурно-логічна схема підготовки вчителя трудового навчання / В. Стешенко // Трудова підготовка в закладах освіти. – 1999. – № 1. – С. 23–27.
4. Хомич Л. Методологічні основи формування творчої особистості вчителя / Л. Хомич // Актуальні проблеми формування творчої особистості вчителя початкових класів: Зб. матер. II Всеукр. наук.-практ. конф. – Вінниця, ВДПУ, 2001. – 393 с.

Іванець В.

Науковий керівник – доц. Сорока Т.П.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ОБРОБКИ ДЕРЕВИНИ

Вирішення завдань політехнічної освіти головною мірою залежить від підготовки висококваліфікованих вчителів трудового навчання і технологій. Фахова підготовка майбутніх фахівців технологічної освіти здійснюється на інженерно-педагогічних факультетах під час вивчення профільних дисциплін. Однією з таких начальних дисциплін є «Технологія столярного і меблевого виробництва».

Проаналізувавши літературні джерела ми виявили, що над проблемою підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій активно працювали: Д. Тхоржевський, В. Сидоренко, Г. Терещук, А. Терещук, В. Понятишин, Ю. Туранов, О. Коберник, С. Ящук, В. Бербец, та ін.

Поступове зменшення тижневого навантаження для вивчення навчальних дисциплін змушує

викладачів значну частину навчального матеріалу виносити на самостійне вивчення студентами. Це, в свою чергу, породжує проблему здійснення якісної підготовки майбутніх фахівців технологічної освіти адже не кожен студент готовий до самостійної діяльності.

Виникає необхідність чіткого планування самостійної діяльності студентів, розробки завдань та структури їх виконання; визначення педагогічних умов навчання самостійному виконанню завдань.

Мета статті – обґрунтувати особливості навчання самостійному виконанню завдань з художньої обробки деревини на заняттях з технології столярного і меблевого виробництва.

Під самостійною навчально-трудовою діяльністю розуміємо таку діяльність, яка виконується без безпосередньої участі викладача, але за його завданням і у спеціально відведений час.

Мета самостійної роботи студентів – це розвиток такої риси особистості, як самостійність, тобто здатність організувати і реалізувати свою діяльність без стороннього керівництва і допомоги викладача. Вона характеризується такими ознаками як змістова (пізнавальні завдання як мета, стимул діяльності), процесуальна (здійснення роботи в різних умовах), особистісна (прагнення та вміння самостійно вчитися) [1].

Самостійна навчально-трудова діяльність студентів може носити як репродуктивний так і продуктивний характер в залежності від мети, з якою викладач організовує самостійну роботу [2].

На заняттях з технології столярного і меблевого виробництва доцільно застосовувати такі види самостійної роботи: репродуктивно-практичний, репродуктивно-пошуковий, пошуково-практичний, творчо-практичний.

Розглянемо педагогічні умови навчання самостійному виконанню завдань з художньої обробки деревини студентами інженерно-педагогічних факультетів у процесі вивчення дисципліни «Технологія столярного і меблевого виробництва» [1; 4]:

1. Забезпечення стійкої мети й позитивної мотивації майбутніх кваліфікованих робітників в оволодінні художньою обробкою деревини. З цією метою на заняттях акцентується увага на важливості та значущості знань з декоративної обробки.

2. Поєднання різноманітних методів і форм організації процесу навчання.

3. Спільна творча праця викладача та студента.

4. Забезпечення сприятливого психологічного клімату в навчальних групах.

5. Цілеспрямоване формування компонентів графічної компетентності (графічні знання, уміння і навички, розумові здібності, критичне, образно-графічне, технічне, творче мислення).

6. Здійснення педагогічного моніторингу, який полягає в систематичному одержанні викладачем об'єктивної інформації про хід навчальної діяльності студентів.

7. Залучення студентів до активної діяльності під час виробничого навчання та виробничої практики, яка потім обговорюється та аналізується на заняттях.

8. Створення належних умов і відповідних стимулів для самостійної роботи студентів, самоосвіти й самовиховання, рефлексії.

9. Застосування інформаційних технологій у навчальному процесі, що відкриває значні можливості для творчого викладання дисципліни, забезпечує політехнічний принцип навчання, диференційований і особистісно-зорієнтований підходи.

Варто зауважити, що навчальний процес з дисципліни «Технологія столярного і меблевого виробництва» реалізується у співвідношенні аудиторної та самостійної роботи студентів як 30% / 70%. Виходячи з цього постає проблема розробки завдань та алгоритму їх виконання для самостійної роботи студентів, зокрема тих завдань, які стосуються художньої обробки деревини.

Якщо проаналізувати навчальну та робочу програми, а також розроблені лабораторно-практичні роботи, то можна зауважити, що самостійна робота зводиться, головною мірою, до простого переліку завдань, які студенти мають виконати самостійно. Це, в свою чергу, породжує проблему виконання цих завдань. Тому ми пропонуємо завдання для самостійної роботи студентів, зокрема тих, що стосуються художньої обробки деревини, які розроблені по алгоритму:

1. Теоретичний аналіз майбутнього виробу (збір інформації про напрям передбачуваного проектування; теоретичний аналіз історичного аспекту; визначення об'єкта проектування; збір інформації про прототипи проєктованого виробу; теоретичне вивчення необхідних конструктивних параметрів; аналіз можливих естетичних характеристик виробу; вивчення можливих ергономічних вимог майбутнього виробу; вивчення економічних і маркетингових характеристик; аналіз умов експлуатації; вивчення технічних характеристик обладнання, пристосувань, за допомогою яких можна виконати виріб; вивчення вимог ДСТУ).

2. Визначення характеристики проєкту (визначення функціонального призначення; вибір конструктивних параметрів, що забезпечують міцність, надійність і довговічність виробу; визначення естетичного вигляду (форма, колір, пластика); виділення ергономічних якостей виробу; перелік економічних показників проєктованого виробу; уточнення специфіки умов експлуатації, комфортабельності, мінімізації травматизму; розробка параметрів розбирання, обслуговування, ремонту, прибирання та транспортування; композиційне рішення проєкту; вказівка відповідності конкретним вимогам ДСТУ).

3. Художньо-проєктна пропозиція (розробка різних варіантів проєкту, аналіз їх переваг і недоліків; вибір

оптимального варіанту проекту; розробка ескізу з урахуванням естетичних якостей; складання пояснювальної записки до ескізу; макетування проекту з урахуванням законів композиції; визначення кількості стандартних і не стандартних складових; визначення і опис замічних складальних одиниць, за допомогою яких створюється розчленування проєктованого об'єкта на зручні частини, які з'єднуються в єдине ціле).

4. Технологічна оснащеність проекту (вибір матеріалів, які впливають на естетичне сприйняття виробу; підготовка комплектуючих вузлів і деталей, необхідних конструкційних матеріалів; підготовка стандартних складових частин і деталей; підготовка нестандартних деталей; розробка рекомендацій по експлуатації проєктованого зразка).

5. Проєктно-конструкторська документація (коригування технологічних і естетичних ідей; складання креслярсько-конструкторської документації; підготовка розрахункової документації остаточного компонування конструкції; складання технологічної карти).

5. Реалізація художньо-проєктної розробки (виготовлення проєктованого виробу; випробування дослідного зразка; аналіз результатів випробування; усунення недоліків конструкції; коректування технічних і естетичних характеристик за результатами випробування).

6. Висновки і пропозиції (підведення підсумків виконаної роботи; пропозиції щодо подальшого вдосконалення розробленого виробу; підсумки виконання художньо-конструкторського завдання; висновок про забезпечення експлуатаційних показників; висновок про користь виробу і його практичне застосування в навчальному процесі, на виробництві, в побуті; визначення естетичних переваг проєкту; висновок по ергономічних показниках; висновок про економічну доцільність; виявлення переваг і недоліків взірця).

Ми припускаємо, що діяльність студентів із застосуванням даного алгоритму скоординує їх діяльність у правильному руслі та пришвидшить виконання завдання. А викладач зі своєї сторони зможе чітко зрозуміти та оцінити виконання роботи згідно певних пунктів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонюк М. С. Психологічні особливості формування у студентів умінь і навичок самостійної роботи / Антонюк М. С. – К. : Вища школа, 1995. – С.111–113.
2. Арефьев И. П. Подготовка учителя технологии к профориентационной работе / Арефьев И. П. // Педагогика. – 1999. – № 2. – С. 62–66.
3. Войтович І. Г. Основи технології виробів з деревини: [навч. посіб.] / І. Г. Войтович. – Л. : Інтеллект–Захід, 2004. – 224 с.
4. Коваленко О. Е. Методика професійного навчання. Тестові завдання для самостійної роботи: [навчальний посібник для студентів інженерно-педагогічних спеціальностей] / Коваленко О. Е., Шматков С. В. – Х. : Вид-во НУА, 2005. – 439 с.

Сніфанов А.

Науковий керівник – проф. Терещук Г. В.

ЗМІСТ ВИВЧЕННЯ ДИЗАЙНУ ШАФ-КУПЕ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Однією з центральних проблем підготовки майбутніх фахівців є дослідження професійної компетентності, як визначальної характеристики спеціаліста, що дозволяє фахівцю максимально виявити свої здібності й творчо опанувати професію [3, с.185]. В сучасних умовах помітно зростає сфера людської діяльності, зокрема, в духовно-естетичній значимості предметного середовища, а це в свою чергу впливає на формування художньо-оцінної свідомості і світогляду в цілому. Конкурентоспроможні фахівці технологічної освіти мають володіти професійними вміннями і навичками, що ґрунтуються на сучасних спеціальних знаннях певної галузі виробництва та високим рівнем професійної компетентності, що ґрунтується на критичному мисленні та здатності застосовувати теоретичні надбання на практиці.

Чому саме шафи-купе? Та тому, що широкий діапазон представлених шаф-купе дозволяє вибирати оптимальний варіант, що відрізняється високою якістю матеріалів і професійної якісної збірки. До того ж різноманітність матеріалів, дерев'яні, металеві, ДСП, всіляких стилів, малюнків і забарвлень, з яких виготовляються на сучасному ринку шафи-купе, також дозволять зупинитися на найкращому з варіантів, що стане не просто «вмістилищем» речей, а й прикрасою інтер'єру.

Термін «дизайн» з'явився в нашій країні недавно. У перекладі з англійського слово «дизайн» означає малювання. До цього проєктування речей називалося «Художнім конструюванням», а теорія створення речі «технічною естетикою». Слово «дизайн» породило і похідні поняття: «дизайнер» – художник-конструктор, «дизайн-форма» – зовнішня форма предмету і т.д. Дизайн і художнє конструювання ми розглядатимемо як синоніми.

Окремі питання проблеми формування професійної компетентності особистості студента висвітлено у працях науковців Б. Ананьєва, І. Кона, В. Лісовського, М. Нечаєва, Г. Різницької. Сучасними підходами до проблеми компетентності опікуються О. Садівник, Г. Терещук, Я. Кодлюк, Л. Сень, А. Василюк, О. Овчарук. Питання професійної підготовки на основі компетентнісного підходу